

Preguntes PEC1:

Exercici 1.1 El mes de gener del 2023 la inflació subjacent ha estat d'un 7,5% mentre que la inflació interanual a Espanya ha estat d'un 5,8%. Segons aquesta informació, i l'ortodòxia acadèmica, quina diries que serà la tendència de la inflació general en els propers mesos? Es mantindrà? Creixerà? Disminuirà? Justifica la resposta.

La resposta no és única, es poden donar els tres casos, ja que no és possible predir amb seguretat si la inflació general creixerà o no a partir de les dades proporcionades. Tot depèn de les condicions econòmiques i les polítiques adoptades per les autoritats monetàries i fiscals. Tot i així, en base a l'ortodòxia acadèmica, com que la inflació subjacent és superior a la interanual, es podria dir que la general continuaria augmentant els propers mesos, ja que la subjacent sol ser un bon indicador de la tendència futura de la general, perquè exclou els components més volàtils, com ara una època de males collites.

Exercici 1.2 Explica el perquè és tan important distingir entre inflació d'oferta i de demanda. Defensa els teus arguments.

És important distingir entre inflació d'oferta i de demanda perquè les seves causes i conseqüències difereixen i, per consegüent, les polítiques econòmiques per abordar-les també ho són. La inflació de demanda es produeix quan la demanda de béns s'incrementa, sense que el sector productiu hagi tingut temps d'adaptar la quantitat de béns produïts a la demanda existent. Aquesta és relativament de fàcil solució, posant com exemple la reducció dels tipus d'interès per part d'USA amb l'objectiu de reduir la demanda. Per altra banda, la inflació d'oferta es produeix quan el cost de la mà d'obra o dels recursos productius s'encareix, és a dir, augmenten els preus perquè augmenten els costos de producció. Aquesta segona és més difícil de solucionar, i possibles solucions són mesures per millorar la productivitat o reduir els costos de producció, com ara invertir en tecnologia o millorar les condicions laborals.

Exercici 1.3 Com classificaries, després d'haver llegit el text de la PEC1, el tipus d'inflació que ha patit Europa al llarg del 2022? Justifica la teva resposta.

Europa ha patit inflació d'oferta, ja que el conjunt d'esdeveniments que van succeir van provocar una sèrie de xocs en el mercat de matèries primeres que van generar més restriccions de subministrament i augment dels preus, és a dir, van augmentar els costos de producció. De fet, les causes són múltiples: coll d'ampolla del transport marítim, la dependència d'Europa de les matèries primeres de Rússia, la dependència dels materials semiconductors de Taiwan, etc.

Exercici 1.4 Ens enganyen els polítics? És possible que en un país, com Espanya, el 2022, els productes de consum més freqüents, com ara l'oli, el sucre, la llet, les farines, els ous, i altres productes alimentaris han pujat de preu més d'un 30%, ens diuen que la inflació només hagi pujat un 5,7%?

No ens enganyen, ja que la inflació té en compte una cistella de béns i serveis representatius de diferents sectors de l'economia, pel que inclou una àmplia gamma de productes, i no només d'alimentació. Aquesta sensació d'engany que té la gent es tracta de la inflació *psicològica*. L'únic perill seria que aquest encariment a les compres més habituals s'acabi traslladant a la inflació global.

Exercici 1.5 Per fer front a la inflació provocada pel trident Covid/conflicte Ucraïna/conflicte Taiwan, els Bancs Centrals, tant de USA com d'Europa, han activat la pujada dels tipus d'interès, per tal de reduir la demanda i el consum i així controlar la inflació, Creus que una bona idea? Raona la resposta

Pel que fa a USA, es una bona idea, ja que ells pateixen inflació de demanda, la qual es pot solucionar amb la pujada dels tipus d'interès amb l'objectiu de reduir la demanda. En quant a Europa, si l'objectiu és controlar la inflació, no és molt bona idea, ja que, a diferència de USA, pateix d'inflació d'oferta, pel que les pujades dels tipus d'interès són, en principi, polítiques estèrils per controlar-la. Però com s'ha comentat a la lectura prèvia, Europa ho fa amb l'objectiu de protegir la seva divisa.

Exercici 1.6 Sembla ser que la gran por dels governants era que la tempesta perfecta es traduís, aquest hivern del 2023, en una estagflació. Què significa això? Quina diferència hi ha amb una recessió, d'acord amb l'ortodòxia econòmica.

L'estagflació es la convivència paral·lela d'un estancament i inflació, és a dir, la situació econòmica que indica simultaneïtat de l'augment de preus, l'augment d'atur i l'estancament econòmic, entrant en crisi o fins i tot recessió. Per altra banda, la recessió es tracta d'una disminució continuada de l'activitat econòmica (PIB) durant almenys 6 mesos.

Exercici 1.7 Com classificaries el tipus d'atur que podria haver generat la “tempesta perfecta”?

Es tractaria d'atur cíclic, que és el causat per fluctuacions econòmiques, com la desacceleració econòmica i la recessió que s'han produït a causa de la “tempesta perfecta”.

Exercici 1.8 Creus que l'aplicació, per part de moltes empreses, dels ERTOS (ERTEs en castellà) ha ajudat o, al contrari, ha empitjorat la taxa d'atur espanyola durant els anys 2020-2021? Justifica la resposta

L'aplicació dels ERTOS ha ajudat, ja que ha permès a les empreses suspendre temporalment els contractes de treball del seu personal o bé reduir la seva jornada laboral, de manera que han pogut mantenir la seva estructura laboral sense assumir costos fixos. A més, i com a argument més important, la població treballadora afectada pels ERTOS no conta com aturada per contabilitzar la taxa d'atur, ja que només tenen la seva activitat suspesa temporalment.

Exercici 1.9 En els propers mesos les dades del mercat laboral ens poden mostrar, contradictòriament, un creixement de l'atur superior a la destrucció de llocs de treball. Com explicaries aquest fenomen?

Aquest fenomen és degut a que la taxa d'atur no només augmenta a partir de pèrdues de treball, ja que el fet que gent que abans era inactiva passi a ser de cop població activa en busca de feina també la fa pujar. Bons exemples són totes aquelles dones que per la situació econòmica del moment passen de ser inactives a buscar treball, joves que acaben els estudis i busquen feina, etc. En resum, les

persones que eren inactives i passen a buscar feina de forma activa també fan pujar la taxa d'atur.

Exercici 1.10 Vladimir Putin ha ofert als presidaris russos perdonar-los la presó a canvi de que serveixin a l'exèrcit durant 6 mesos, Quines conseqüències es poden produir sobre la taxa d'atur del país a curt termini?

Si interpretem curt termini com abans que passin els 6 mesos, és evident que aquesta oferta no tindrà impacte en la taxa d'atur, ja que els presidaris, que no es consideren població activa, passen a ser militars, que tampoc ho són. Per altra banda, un cop passats els 6 mesos tots aquests presidaris podrien passar a formar part de la població activa, però el nombre de presos que acceptarien aquesta oferta i que serien alliberats de la presó podria ser relativament petit en comparació amb la població activa del país, pel que el seu impacte en la taxa d'atur seria mínim. En cas contrari, la taxa d'atur si que es podria arribar a incrementar.

Exercici 1.11 Estàs d'acord amb l'opinió de que una de les causes de que l'atur a Espanya sigui tan gran és l'arribada de tants immigrants amb pasteres? (raona la resposta)

Els immigrants que arriben en pasteres sí són una de les causes d'atur, més concretament, la immigració en general, però tampoc són la causa principal. Com es comenta a una de les lectures recomanades, un dels motius de l'augment de la població activa es deu en part als immigrants. Aquest grup, intentant escapar de les situacions precàries dels seus països, arriben a Espanya per poder treballar. Per tant és fàcil veure que si augmenten la població activa, però, en cas de que no siguin capaços de trobar treball, estan incrementant la taxa d'atur.

Exercici 1.12 Sembla que en els darrers anys, catalitzat per la pandèmia, hi hagut una explosió de la desigualtat. Un informe publicat per Oxfam Internacional sosté que l'1% més ric del món ha aconseguit dos terços de la riquesa creada des del 2020, el doble doncs que el 99% restant. Ha empitjorat, el que anomenem, la distribució equitativa de la renda. Explica dues maneres de mesurar si això ha estat així, o no.

Existeixen dues eines: la corba de Lorenz i el coeficient de Gini.

Per un costat, a la corba de Lorenz es fa una relació entre els percentatges acumulats de la població i la renda que aquesta reb. Davant aquesta distribució sorgeix una corba que serveix per fer la mesura. La idea és mesurar la distància entre la recta $y = x$ (que seria la representació d'una població amb una distribució perfectament equitativa) i la corba. Quan més allunat la corba de la recta, pitjor serà la distribució de la renda.

Per l'altre costat, el coeficient o índex de Gini mesura fins a quin punt la distribució dels ingressos dintre d'una economia s'allunya de la distribució perfectament equitativa. Realment l'índex mesura la superfície entre la línia hipotètica ideal mencionada i la corba de Lorenz, expressat tot com a percentatge de la superfície màxima.

Exercici 1.13 Si el president d'Ucraïna, Volodímir Zelensky, per tal d'evitar el col·lapse de la seva economia, instaurés una Renda Bàsica Universal pels seus ciutadans, finançada a través de l'emissió de nous grivnas, per part del Banc Central d'Ucraïna, de 100.000 grivnas/mes (1 grivna = 0,025 euros) quines creus que podrien ser les conseqüències sobre l'economia d'Ucraïna? Raona la resposta.

Encara que instaurar una RBU pugui semblar una bona idea a la teoria, però realment no ho és. Fent paral·lelisme amb l'article sobre l'economia que sorgí de forma natural a un camp de concentració, instaurar una RBU el que provocaria és un augment dels preus, és a dir, una inflació. El motiu és el propi fet que, a menys que es faci una redistribució de riquesa, per poder oferir la RBU, Ucraïna hauria de posar en circulació més doblers, baixant el seu valor encara més i provocant la inflació mencionada.

Exercici 1.14 Explica en què es diferencia l'Ingrés Mínim Vital (IMV) aprovat pel govern espanyol, el desembre del 2020, i el concepte de Renda Bàsica Universal (RBU).

Mentre l'IMV és una ajuda (oferida per la seguridad social) dirigida a gent en situacions molt precàries i d'exclusió social per tal de tenir uns mínims per poder sobreviure, mentre que el concepte de RBU es centra en que tot habitant d'un país/nació rebés, pel simple fet de viure, un ingrés de forma mensual, amb l'objectiu de garantir una distribució equitativa de la riquesa.

Exercici 1.15 Si els ciutadans d'Argentina, farts dels canvis en el seu sistema monetari -la relació peso/dòlar té 6 tipus de canvi, en funció de per què s'utilitzi-, la inflació al 2022 ha estat quasi d'un 100%, tornessin al bescanvi, millorarien la seva situació econòmica? Raona la resposta:

No. Com vàrem veure a la teoria, els sistemes monetaris sorgeixen de forma natural a una societat per lluitar contra els inconvenients del bescanvi, que són: la consciència de necessitats en temps i espai, la indivisibilitat dels productes d'intercanvi i la no distinció entre comprador i venedor.

Davant aquests problemes, el més segur és que l'economia d'Argentina s'enfonsaria encara més, davant les incapacitats de la gent per fer els intercanvis i satisfer les necessitats de tothom.

(Un exemple clar dels problemes d'aquest tipus d'economia és el cas de l'arpa xina)

Exercici 1.16 Imagina que Andorra esdevé el segon país del món (el primer va ser El Salvador) en acceptar el bitcoin com a moneda de curs legal. Imagina també que treballes com assessor de la presidència Andorrana. Quins consells donaries a la presidència andorrana sobre les oportunitats/avantatges i els riscos/desavantatges que se'ls hi presentarien al haver pres aquesta decisió.(cita com a mínim, dues oportunitats i dos riscos)
Raona la resposta

Com es planteja a la lectura nº14, les principals avantatges d'instaurar una criptomoneda com a moneda de curs legal són les següents: per un lloc, tindriem que Andorra passaria a ser un territori atractiu per la gent posseïdora de bitcoin i, per l'altre, alhora de risc, el país es convertiria en un potencial nou territori de blanqueig de diners i de corrupció.

Però, davant aquestes avantatges sorgeixen molts més inconvenients, com per exemple: la inestabilitat del valor de la moneda, que poden provocar pèrdues milionàries al país i a la seva població (com s'ha observat al cas de El Salvador) i la no regulació del bitcoin (divisa descentralitzada) provoca que l'Estat perdi capacitat de control a través de polítiques monetàries.

Exercici 1.17 La funció d'oferta mostra que quantes més unitats s'ofereixen, més augmenten els costos de fer el producte. Però la idea general que té la gent és que quan comprem més unitats d'un mateix producte -per exemple fotocòpies- el preu que ens ofereixen és més baix. Com s'explica aquesta aparent contradicció?

El motiu és que la funció d'oferta ens mostra una funció de costos marginals, a curt termini, on produir més cada vegada costa més, simplement degut a que el cost d'oportunitat és creixent i els factors de produccions no són homogenis.

La idea de la gent ve a causa de l'especialització en la producció que es pot dur a terme a llarg termini.

Exercici 1.18 Per què creus que el govern del PP va decidir salvar a Bankia, amb un ajut, possiblement, de més de 30.000 milions de €, mentre estava aplicant dures retallades a la sanitat i l'educació a Espanya? Va ser, per què eren una banda criminal còmplices dels banquers? Defensa els teus arguments.

El govern va decidir salvar Bankia possiblement per evitar una crisi financiera major i poder mantenir l'estabilitat econòmica del país. Per altra banda, la segona pregunta és més subjectiva, però creiem que no eren una banda criminal, sino que van fer el que creien millor per l'economia del país en aquells moments tan durs, ja que el rescat de Bankia es va produir el 2011, en un context de crisi econòmica i financiera. Un dels arguments és que no hi ha evidències que permetin afirmar-ho.

Exercici 1.19 Quina seria l'explicació –d'acord amb l'ortodòxia econòmica- de la caiguda de la lliura esterlina amb el fenomen del Brèxit?

Encara que tenen divisa pròpia, quan el Regne Unit formava part de la UE, aquesta, gràcies a la seva importància a nivell mundial, atorgava a Regne Unit certa protecció davant una possible caiguda de la seva divisa. Sortir de la UE va causar la pèrdua d'aquesta "seguretat", a més de perdre interès internacional i, en conseqüència, molts inversors de la divisa varen vendre els seus actius, fent que es desplomés el valor de la moneda.

Exercici 1.20 En la ciència econòmica, predir, a més d'agosarat, és molt arriscat. Però si haguessis de "mullar-te" respecte al futur incert que ens espera, quines eines econòmiques utilitzaries. Posa un exemple

Utilitzaria principalment indicadors avançats. Aquests ens ofereixen informació que serveix per determinar el comportament futur del cicle econòmic, oferint senyals avançades sobre aquest. Existeixen molts tipus d'indicadors avançats, tot i que la majoria d'ells es basen en enquestes sobre el comportament futur de productes o consumidors. A Espanya, per exemple, utilitzaria la *Encuesta del clima industrial*, que medeix l'evolució dels encàrrecs, dels inventaris, del nivell de producció i de la capacitat d'utilització, i la *Encuesta del sentimiento de los consumidores*, que es basa en una enquesta als consumidors sobre el seu consum, compra de béns, etc.